

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 189/05-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. septembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť P. H., bytom B., t. č. vo väzbe v B., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., B., ktorou namieta porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. Tp 100/04 a na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 3 Tpo 86/05, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. augusta 2005 doručená sťažnosť P. H., bytom B., t. č. vo väzbe v B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. G., B., ktorou namieta porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom na

Okresnom súde Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. Tp 100/04 a na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 3 Tpo 86/05.

Sťažovateľ požaduje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie uvedených základných práv uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 100/04 z 28. apríla 2005 a uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 86/05 z 23. júna 2005 tieto uznesenia zrušil a vec vrátil okresnému súde na ďalšie konanie.

Zo sťažnosti vyplýva, že väzba sťažovateľa bola uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 100/04 z 28. apríla 2005 predĺžená do 9. novembra 2005. Sťažovateľ je trestne stíhaný pre trestný čin nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekursora a obchodovania s nimi podľa § 187 ods. 1 písm. a), b), c), d) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 86/05 z 23. júna 2005 bola sťažnosť, ktorú podal sťažovateľ, zamietnutá ako nedôvodná. Sťažovateľ už v opravnom prostriedku proti uzneseniu okresného súdu namietal, že okresný súd rozhodol o návrhu prokurátora na predĺženie väzby bez toho, aby mu bol tento návrh doručený. Tým vznikla situácia, ktorú treba považovať za porušenie práva na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to najmä vzhľadom na zásadu kontradiktórnosti konania a rovnosti procesných strán. Navyše, krajský súd rozhodol o opravnom prostriedku na neverejnom zasadnutí, čím bolo sťažovateľovi prakticky zabránené vyjadriť sa k argumentácii prokurátora uvedenej v jeho návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby, čo treba považovať za porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy.

Z návrhu prokurátora na predĺženie väzby z 26. apríla 2005 vyplýva, že tento žiada predĺžiť lehotu trvania väzby sťažovateľa a ďalších siedmich obvinených do 9. novembra 2005. Je toho názoru, že z dosiaľ vykonaných vyšetrovacích úkonov vyplýva, že obvinení páchali trestnú činnosť dlhšiu dobu a koordinovane, a preto aj naďalej trvá obava, že prepustením na slobodu budú pokračovať v trestnej činnosti. Keďže ide o obzvlášť závažný trestný čin, aj naďalej trvá tiež väzobný dôvod podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku. Je potrebné vykonať ešte pomerne rozsiahle vyšetrovanie, čo odôvodňuje potrebu predĺženia väzby.

Z uznesenia okresného súdu sp. zn. Tp 100/04 z 28. apríla 2005 vyplýva, že sudca okresného súdu rozhodol na základe návrhu prokurátora o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa a ďalších siedmich obvinených do 9. novembra 2005. Z návrhu prokurátora vyplývalo, že v šesťmesačnej lehote väzby nie je možné vyšetrowanie ukončiť, a preto je potrebné trvanie väzby predĺžiť. Návrh prokurátora je dôvodný, keďže trestné stíhanie sťažovateľa je naďalej dôvodné a je vedené pre obzvlášť závažnú trestnú činnosť, čo vyplýva z dosiaľ zabezpečených dôkazov. Dôvody väzby u sťažovateľa naďalej trvajú, pričom jeho prepustením by mohlo byť zmarené alebo sťažené dosiahnutie účelu trestného konania.

Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 86/05 z 23. júna 2005 vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa a ďalších dvoch spoluobvinených bola ako nedôvodná zamietnutá. Sťažovateľ v podanom opravnom prostriedku namietal porušenie zásady rovnosti procesných strán, keďže prokurátor mu nedoručil svoj písomný návrh na predĺženie lehoty trvania väzby, hoci zásada rovnosti strán je zakotvená v dohovore, ktorý je súčasťou právneho poriadku štátu. Sťažovateľ ďalej namietal aj to, že došlo k rozptýleniu podozrenia zo spáchania závažnej trestnej činnosti. Podľa názoru krajského súdu vo veci sa vykonáva rozsiahle dokazovanie, z ktorého vyplýva dôvodné podozrenie o účasti sťažovateľa na páchaní stíhanej obzvlášť závažnej trestnej činnosti. Vyšetrowanie prebieha priebežne, dosiaľ nie je ukončené a dôvody väzby sťažovateľa trvajú, tak ako to bolo konštatované v uznesení okresného súdu. Samotná skutočnosť, že návrh prokurátora na predĺženie lehoty väzby nebol sťažovateľovi doručený, a priori neznamená, že by bolo uznesenie okresného súdu nezákonné. Obhajca sťažovateľa totiž mohol uviesť argumenty proti predĺženiu lehoty väzby do sťažnosti, čo aj urobil, pričom krajský súd sa dôvodmi sťažnosti zaoberal a zistil, že nie sú také, aby sa uznesenie okresného súdu muselo zrušiť.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 220/04).

„Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie vyjadrenia prokurátora obvinenému ako druhej strane kontradiktórneho konania vytvára stav nerovnosti strán v konaní pred súdom, čo je v rozpore s kontradiktórnosťou konania a so zásadou rovnosti

zbraní, ako súčasť práva na spravodlivý proces“ (mutatis mutandis I. ÚS 100/04, I. ÚS 2/05).

„Nedostatok pri uplatňovaní niektorých zo záruk spravodlivého súdneho konania, napr. na prvostupňovom súde, môže byť korigovaný konaním na druhostupňovom súde“ (Le Compte, Van Leuven a De Meyere z 23. júna 1981, Adolf c Rakúsko z 26. marca 1982, Feldbrugge c Holandsko z 29. mája 1986, ale tiež I. ÚS 2/05).

Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje voči uzneseniu okresného súdu sp. zn. Tp 100/04 z 28. apríla 2005, nie je daná právomoc ústavného súdu. Je tomu tak preto, že právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je iba subsidiárna a je daná iba vtedy, ak ochranu označeným základným právam neposkytuje všeobecný súd. V danom prípade proti uzneseniu okresného súdu bola prípustná sťažnosť ako riadny opravný prostriedok, o ktorej bol príslušný rozhodnúť krajský súd. Preto bolo v právomoci krajského súdu poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa, čo zároveň vylučuje právomoc ústavného súdu.

Odlišná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 86/05 z 23. júna 2005. Túto časť sťažnosti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

V tejto súvislosti treba predovšetkým zdôrazniť, že zo skutkového hľadiska je preukázané tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého návrh prokurátora na predĺženie väzby mu nebol doručený. Preto v prvostupňovom konaní pred okresným súdom došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní, ktoré tvoria súčasť práva na spravodlivý proces. K tomu treba totiž dodať, že právo na spravodlivý proces, ktoré vyplýva v konaní vo veci samej z čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa vzťahuje aj na konanie a rozhodovanie o väzbe a je súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Naproti tomu poukazuje ústavný súd na uznesenie krajského súdu, v ktorom sa právom zdôrazňuje, že sťažovateľ a jeho obhajca potom, ako sa z uznesenia okresného súdu dozvedeli o argumentácii prokurátora uvedenej v jeho návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby, mohli už v riadnom opravnom konaní na tieto argumenty reagovať. K tomu treba

uviesť, že sťažovateľ túto možnosť aj využil a v podanom riadnom opravnom prostriedku s názorom prokurátora a okresného súdu polemizoval. Tým sa podľa názoru ústavného súdu pochybenie, ku ktorému došlo v prvostupňovom konaní, napravilo. V konečnom dôsledku preto možno dospieť k záveru, že právo sťažovateľa na spravodlivý proces v súvislosti s kontradiktórnosťou konania a rovnosťou zbraní materiálne vzaté bolo dodržané.

Pokiaľ sťažovateľ osobitne namieta porušenie práva na spravodlivý proces tým, že krajský súd konal a rozhodol v neverejnom zasadnutí, teda bez účasti sťažovateľa, resp. jeho obhajcu, nemožno ani tomuto argumentu sťažovateľa prisvedčiť. Princíp rovnosti zbraní postupom krajského súdu porušený nebol, lebo na neverejnom zasadnutí sa nezúčastnil nielen sťažovateľ a jeho obhajca, ale ani prokurátor. Obe strany boli preto v rovnakom postavení, a to tým viac, že ako to vyplýva z vyššie uvedeného, obe mali možnosť písomne reagovať na argumenty toho druhého.

Navyše, ústavný súd považuje za potrebné dodať, že pokiaľ v tejto súvislosti namieta sťažovateľ porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, nemožno s tým súhlasiť. Toto ustanovenie obsahuje síce niektoré princípy spravodlivého procesu, ale spravidla sa aplikuje v konaní vo veci samej. Pravidlá spravodlivého procesu v konaní a rozhodovaní všeobecných súdov o väzbe sú súčasťou čl. 17 ústavy. Preto tvrdené porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy treba považovať za zjavne neopodstatnené aj *ratione materiae*.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2005